Ιστορικά στοιχεία

Η Δήλος είναι μικρή νήσος στο κέτρο των Κυκλάδων, δυτικά της Μυκόνου, έκτασης μόλις 6,87 τ.χλμ. Αναδύεται στην ελληνική Ιστορία από τις αρχές του 10 αιώνα π.Χ., ως ένα σπουδαίο λατρευτικό κέντρο του ιωνικού κόσμου, με αφετηρία τη μυθολογική γέννηση του Απόλλωνα και της Άρτεμης, και γίνεται αργότερα έδρα αμφικτυονίας νησιών του Αιγαίου.

Τα πρώτα ίχνη κατοίκησης στο νησί χρονολογούνται στην 3η χιλιετία π.Χ. Τον 7ο αιώνα π.Χ. η Δήλος είναι ήδη ονομαστό κέντρο των Ιώνων εξαιτίας της θρησκευτικής της σημασίας.

Ο Πεισίστρατος εγκαινιάζει το 540 π.Χ. με την πρώτη κάθαρση της Δήλου την Αθηναϊκή επίδραση στο νησί, η οποία εξελίσσεται σε κυριαρχία και διατηρείται μέχρι τα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ., όπου η Δήλος ανακηρύσσεται ελεύθερη και ανεξάρτητη (314 π.Χ.). Η περίοδος της δηλιακής ανεξαρτησίας διαρκεί μέχρι το 166 π.Χ., όταν οι Ρωμαίοι παραχωρούν εκ νέου τη Δήλο στους Αθηναίους.

Η δεύτερη κυριαρχία αρχίζει με την οριστική εκδίωξη των κατοίκων της Δήλου στην Αχαΐα. Σημαντικό πλέον στοιχείο του πληθυσμού είναι οι ξένοι, συνέπεια της ανακήρυξης της Δήλου σε ελεύθερο λιμάνι από τους Ρωμαίους. Η φορολογική ατέλεια προσελκύει όλο το εμπόριο μεταξύ Ανατολής και Δύσης, με αποτέλεσμα μια άνευ προηγουμένου οικονομική ανάπτυξη.

Οι στενές όμως σχέσεις με τη Ρώμη και η ευημερία της υπήρξαν και η αιτία της καταστροφής της. Κατά τους πολέμους του Μιθριδάτη εναντίον των Ρωμαίων, η Δήλος δέχεται καταστροφικές επιθέσεις το 88 και 69 π.Χ. Από τότε η ζωή της Δήλου φθίνει διαρκώς. Κατά το 2ο και 3ο αιώνα μ.Χ. εξακολουθεί να υπάρχει ένας μικρός οικισμός στο νησί και διαδίδεται ο Χριστιανισμός. Από το τέλος του 5ου αιώνα μ.Χ. η Δήλος δεν αναφέρεται πλέον στα οδοιπορικά.

Το 1873 ξεκινούν οι ανασκαφές της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής, που ως το 1914 θα φέρουν στο φως τα σημαντικότερα τμήματα της αρχαίας Δήλου. Οι ανασκαφές συνεχίζονται ακόμα και σήμερα καθώς μεγάλο μέρος της πόλης δεν έχει ακόμα αποκαλυφθεί. Από το 1990 η Δήλος έχει ενταχθεί στον κατάλογο των μνημείων που αποτελούν Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά και προστατεύονται από την Unesco.

Εκσκαφές, Αποχωματώσεις, Ανασκαφές

Η κοσμοπολίτικη πόλη της αρχαίας Δήλου αναπτύχτηκε μονάχα ως παράρτημα αρχικά του Ιερού και αργότερα του λιμανιού της, παύοντας να υπάρχει όταν αυτό έγινε ανασφαλές και το εμπόριο μετα -φέρθηκε στα λιμάνια της Δύσης. Ακολούθησαν μια σειρά γεγονότων και καταστροφών που οδή -γησαν σιγά σιγά στην συρρίκνωση, εγκατάλειψη και λησμόνηση του νησιού. Τελικώς ο Σιβυλλικός χρησμός πληρώθηκε: **«και Σάμος άμμος έσειται και Δήλος άδηλος»**.

Των αρχαιολόγων προηγήθηκαν τυμβωρύχοι, κυνηγοί θησαυρών, ξένοι «συλλέκτες» και κάτοικοι των γύρω νησιών.

Η πρώτη ανασκαφή στη Δήλο έγινε το 1772 από τον Pasch van Krienen,
αξιωματικό του ρώσικου στρατού.

Το 1873 άρχισαν οι συστηματικές ανασκαφές από τον J. Lebeque,μέλος της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών και τον Παναγιώτη Σταματάκη, υπάλληλο του Υπουργείου Εκκλησιαστικών και της Δημόσιας Εκπαίδευσης.

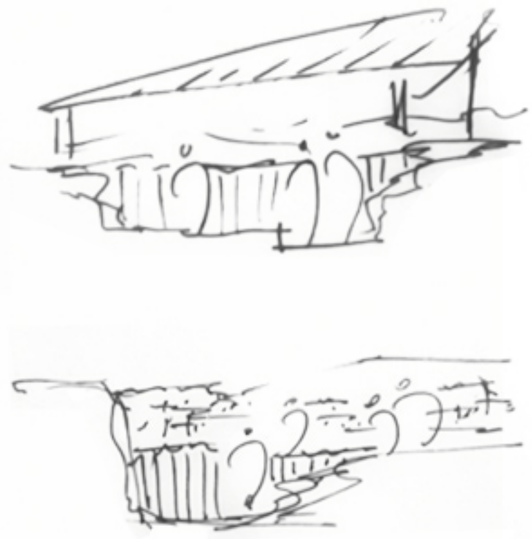
Από το 1904 μέχρι το 1914 επανελήφθησαν εντατικά οι ανασκαφές,μετά από το διάστημα περιορισμέ -νων ανασκαφών 1892-1914. Σ' αυτό το διάστημα αποκαλύφθηκε ολόκληρο το Ιερό και ένα μεγάλο μέρος της αρχαίας πόλης.

Στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα είχαν ήδη αποκαλυφθεί τα Ιερά και ένα τμήμα της αρχαίας πόλης, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας δεν έχει ανασκαφεί ακόμα. Οι ανασκαφές συνεχίζονται μέχρι σήμερα από την Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία και τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, αλλά σε πολύ μικρότερη κλίμακα,επειδή κύριο μέλημα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας είναι η προστασία, συντή -ρηση και ανάδειξη των Μνημείων που έχουν ήδη αποκαλυφθεί, έργο που απαιτεί τεράστιες δαπά -νες. Όμως το ήδη ανασκαμμένο τμήμα δίνει στον επισκέπτη μια σαφή και μοναδική εικόνα του Ιερού και της αρχαίας πόλης.

" (...) Γιατί, λοιπόν, αφού μένουν ακόμα τόσα αχνάρια ζωής, αυτή η εντύπωση της οριστικής νέκρας: Γιατί η Δήλος δεν ήταν μια κοινή πολιτεία, αλλά κάτι το εντελώς ιδιότυπο και το τεχνητό. Ιερό ενός Θεού και σταθμός εμπορικός, έπαψε να' χει νόημα όταν έμεινε χωρίς Θεό και χωρίς πλοία. Το πνεύμα που την κατοικούσε έφυγε.

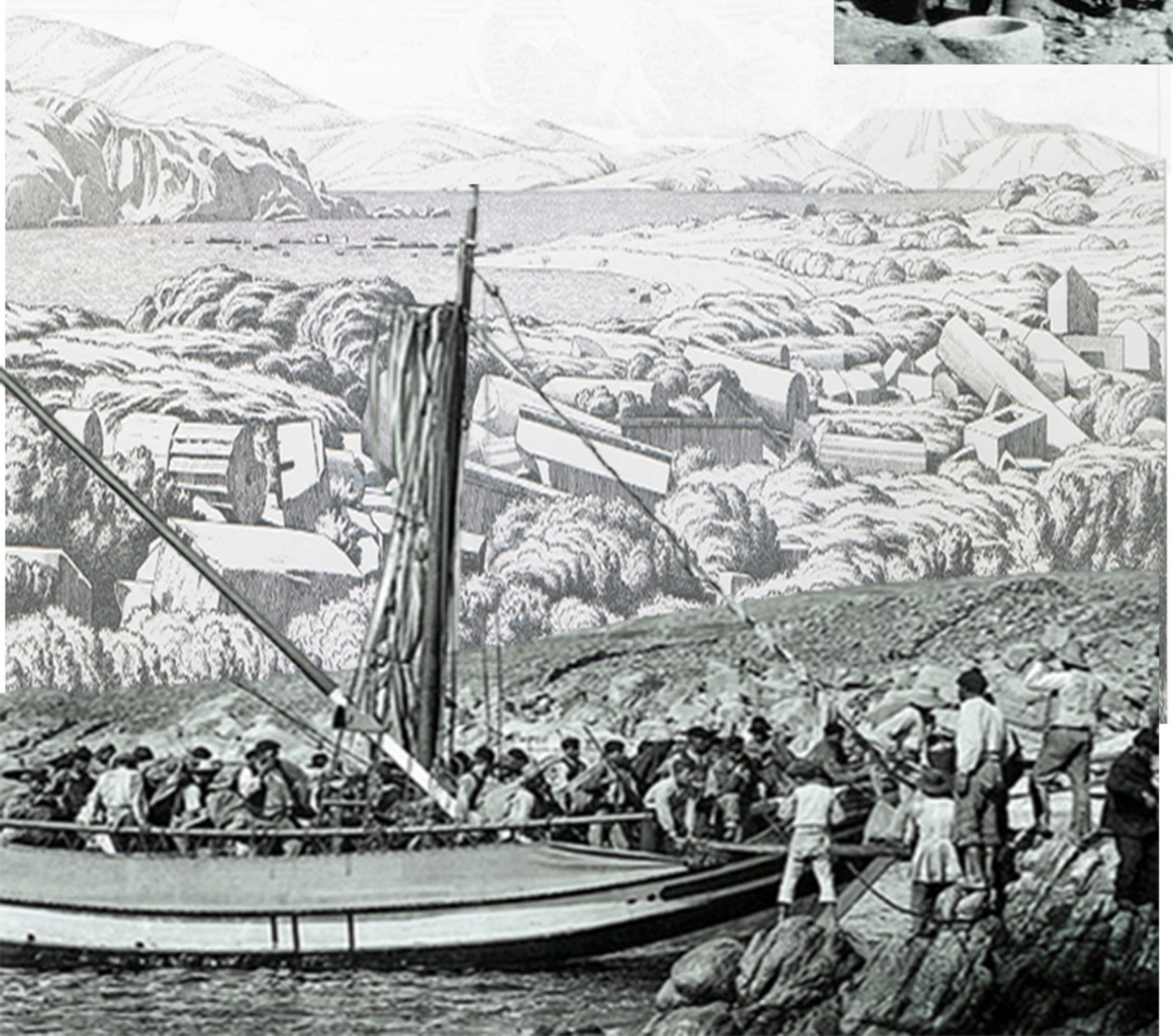
Η Δήλος είναι σήμερα σαν ένας τάφος ανοιγμένος και συλημένος, που δεν περιέχει πια τον νεκρό του (..)"

Κώστας Ουράνης

Περιοχή Σταδίου

Περιοχή Ιερού

Κέντρο του αρχαιολογικού χώρου χωρικά και λειτουργικά η Περιοχή του Ιερού είναι προσβάσιμη από το λιμάνι. Το κέντρο της λατρείας εντοπίζεται στην περιοχή των τριών ναών του Απόλλωνος προσανατολισμένων προς τα δυτικά.

Κέντρο του αρχαιολογικού χώρου λειτουργικά και χωρικά
Χαμηλότερο σημείο αρχαιολογικού χώρου
Επίπεδο έδαφος

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:2000

Περιοχή Σταδίου

Όρος Κύθνος

PLATES

Περιοχή Ινωπού και
τα Ιερά των Ξένων Θεών

Μουσείο

Περιοχή Λίμνης

Περιοχή Ιερού

Συνοικία του Θεάτρου

Συνοικία Σκαρδανά

Συνοικία των Μαγαζιών

Ιερό Λιμάνι

Εμπορικό Λιμάνι

GYMNASTIKOPI

Συνοικία Σκαρδανά

Στην Συνοικία του Σκαρδανά , διακρίνεται κάποια προσπάθεια οικοδόμησης σε τετράγωνα, που δεν τηρείται όμως πάντα. Οι δρόμοι είναι πολύ πιο πλατείς (4,50-9 μ.) αλλά το πλάτος τους μειώνεται διαρκώς με την τότε επέκταση των κτιρίων και τη δημιουργία νέων καταστημάτων.

Κλιμακωτή, ανωδική ανάπτυξη
Εποπτεία περιοχής και αρχαιολογικού χώρου
Δόμηση βάση ορθοκανονικού κανάβου
Γραμμικές πορείες
Αίθρια ορθοκανονικής μορφής και διαφορετικού μεγέθους

Όρος Κύθνος

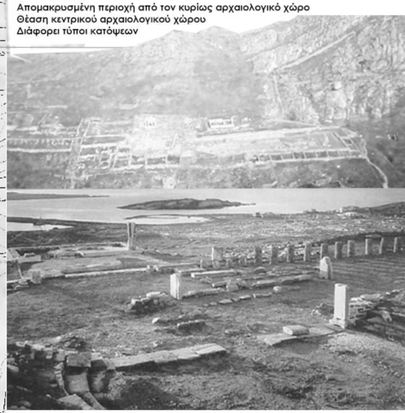

Περιοχή Ινωπού και τα Ιερά των Ξένων Θεών

Στην μικρή χαράδρα που σχηματίζουν οι λόφοι ρέει ο ιερός ποταμός Ινωπός. Στην Νότια πλευρά σχηματίζεται φυσική δεξαμενή ενώ στη Βόρεια κατασκευάστηκε τεχνητή.

Στην περιοχή βρίσκονται τα κυριώτερα ιερά των ξένων, δηλαδή θεών μη ελληνικών που λάτρευε ο παντοδαπός πλυθησμός του νησιού.

Απομακρυσμένη περιοχή από τον κυρίως αρχαιολογικό χώρο
Θέαση κεντρικού αρχαιολογικού χώρου
Διάφοροι τύποι κατόψεων

Συνοικία του Θεάτρου

Η Συνοικία του Θεάτρου, ήταν η παλαιότερη και πιο ακριβή συνοικία της πόλης, γι' αυτό όσοι καταφέρναν να μένουν εκεί προσπαθούσαν να επιτύχουν τη μεγαλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των οικοπέδων, με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη ποικιλία στις κατόψεις σπιτιών και οι δρόμοι να είναι στενοί και ακανόνιστοι.

Ανάρχη δόμηση
Μεγάλη ποικιλία κατόψεων
Στενοί ακανόνιστοι δρόμοι με κλίση και αδιέξοδα
Αίθρια ορθοκανονικής μορφής και διαφορετικού μεγέθους

Λιμάνι

Στα τέλη του 1ου αι. π.Χ. η ολική καταστροφή της Κορίνθου από τους Ρωμαίους την έκανε ακόμα ενδοξότερη. Οι εισαγωγείς μετέφεραν τις επιχειρήσεις τους στη Δήλο με ακόλουθο την απότομη αύξησήτου πληθυσμού. Δημιουργούνται νέες λιμενικές εγκαταστάσεις στην δυτική ακτή.Ενώ τους προηγούμενους αιώνες η πόλη ήταν παράρτημα του ιερού , τώρα τόσο η πόλη όσο και το ιερό γίνονται παραρτήματα του Λιμανιού.

Σήμερα η μορφή του αρχαίου λιμανιού έχει αλλοιωθεί σημαντικά εξαιτίας της ανόδου στάθμης της θάλασσας κατά 2,5μ και του μόλου που σχήματίστηκε από τα χώματα των ανασκαφών.

Μονοπάτια

Η φύση εισχωρεί στο ανθρωπογενές περιβάλλον

(Μικρή παρεμβολή)

Η φύση εισχωρεί στο ανθρωπογενές περιβάλλον

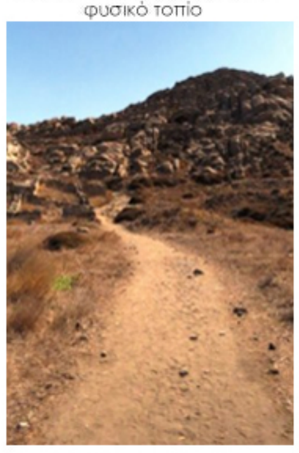
(Μεγάλη παρεμβολή)

Συνύπαρξη ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος

Ανθρώπινη παρέμβαση στο φυσικό τοπίο

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:2500
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ

Περιοχή Σταδίου

PLATÈS

Όρος Κύθνος

Περιοχή Ινωπού
και τα Ιερά των Ξένων Θεών

Μουσείο

COLLINE DU THEATRE

GHEASTROPI

Περιοχή Λίμνης

Περιοχή Ιερού

Συνοικία Θεάτρου

Συνοικία Σκαρδανά

Συνοικία Μαγαζιών

Ιερό Λίμανι

Εμπορικό Λιμάνι

Περιηγητικές Διαδρομές

Κύρια περιηγητική διαδρομή διάρκειας **1:30 ωρών**
Περιοχές: Λιμένας, Ιερό, Λίμνη και Μουσείο

Κύρια και δευτερεύουσα περιηγητική διαδρομή συνολικής διάρκειας **3:00 ωρών**
Περιοχές: Κύρια περιηγητική διαδρομή , Ινωπός και Ιερά Ξένων Θεών, Συνοικία Θεάτρου

Κύρια,δευτερεύουσα και τριτεύουσες περιηγητικές διαδρομές συνολικής διάρκειας **5:00 ωρών**
Περιοχές: Κύρια περιηγητική διαδρομή, Δευτερεύουσα περιηγητική διαδρομή, Όρος Κύθνος, Περιοχή Σταδίου

Εποχές

Αρχαιολογικός χώρος και ανθρώπινη κλίμακα

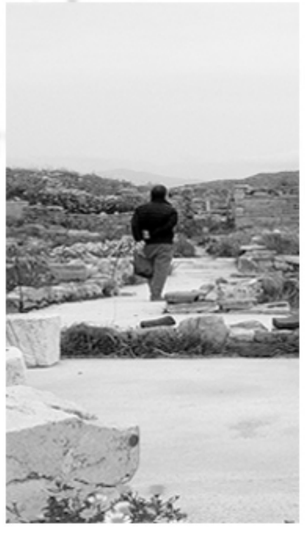
Περιοχή Ιερού

Συνοικία Σκαρδανά

Περιοχή Λίμνης

Μουσείο

Περιοχή Ινωπού και τα Ιερά των Ξένων Θεών

Όρος Κύθνος

Συνοικία Θεάτρου

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:2500
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ

Περιοχή Σταδίου

Όρος Κύθνος

Περιοχή Ινωπού
και τα Ιερά των Ξένων Θεών

Κέντρο φιλοξενίας

Εργαστήρια

Περιοχή Λίμνης

Περιοχή Ιερού

Μουσείο

Συνοικία Θεάτρου

Συνοικία Σκαρδανά

Συνοικία Μαγαζιών

Ιερό Λίμανι

Εμπορικό Λιμάνι

Περιηγητικές Διαδρομές

Κύρια περιηγητική διαδρομή διάρκειας **1:30 ωρών**
Περιοχές: Λιμένας, Ιερό, Λίμνη και Μουσείο

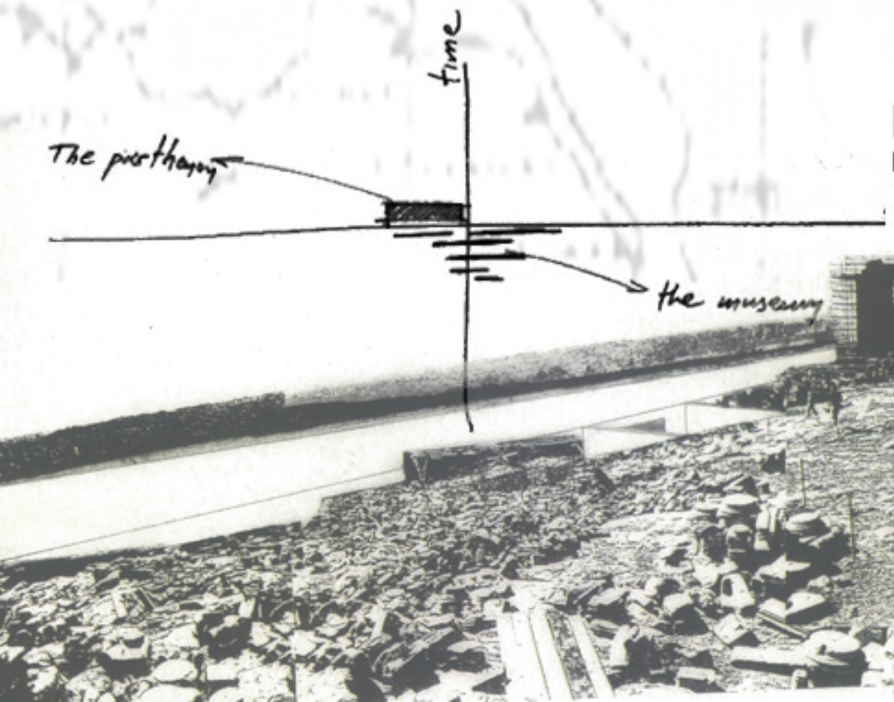
Κύρια και δευτερεύουσα περιηγητική διαδρομή συνολικής διάρκειας **3:00 ωρών**
Περιοχές: Κύρια περιηγητική διαδρομή , Συνοικία Σκαρδανά, Εργαστήρια, Ινωπός και Ιερά Ξένων Θεών, Συνοικία Θεάτρου

Κύρια,δευτερεύουσα και τριτεύουσες περιηγητικές διαδρομές συνολικής διάρκειας **5:00 ωρών**
Περιοχές: Κύρια περιηγητική διαδρομή, Δευτερεύουσα περιηγητική διαδρομή, Κέντρο φιλοξενίας, Όρος Κύθνος,
Περιοχή Σταδίου

Richard Long - Land artist

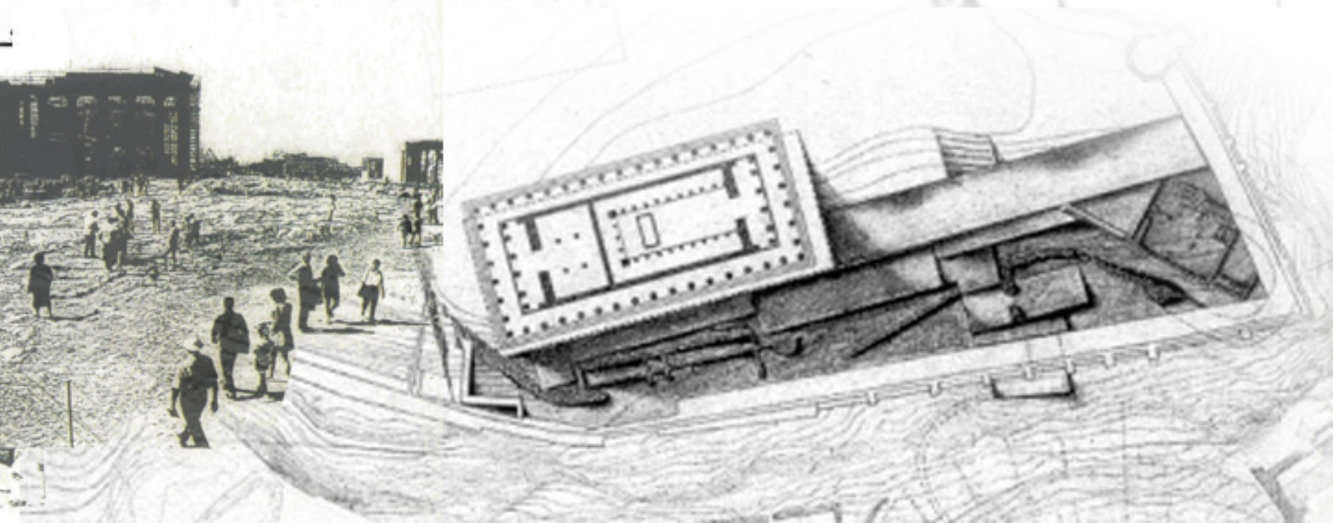

Erichthonean Museum of Acropolis / Χρήστος Παπούλιας

Πρόταση για το Μουσείο της Ακρόπολης 1991

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1500

Κτίριο Μουσείου - Υφιστάμενη κατάσταση

Ιστορικά στοιχεία

Είναι άγνωστο πως και από ποιους αποφασίστηκε η οικοδόμηση του Μουσείου στη Δήλο και πως επιλέχτηκε ο συγκεκριμένος χώρος.Τα αρχικά σχέδια έγιναν από τον H.Convert και τροποποιήθηκαν στην πορεία από τον Δ.Σταυρόπουλλο. Η αρχική κάτοψη μιμούνταν,σε μεγαλύτερη κλίμακα, αυτή του Μουσείου Μυκόνου.

Η οικοδόμηση του Μουσείου ξεκίνησε το 1904 με δαπάνη της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

Το 1907 έχει ήδη ολοκληρωθεί η νότια πτέρυγα και έχει αρχίσει η οικοδόμηση του νότιου φυλακίου.

Η οικοδόμηση της βόρειας πτέρυγας αρχίζει το 1909 και ολοκληρώνεται το 1911

Το 1920 ολοκληρώνεται το κτίριο βάση του αρχικού σχεδίου και προστίθενται 2 στοές στην πρόσοψη.

Η μορφή του κτιρίου άλλαζει δραματικά με τις εργασίες που ολοκληρώνονται το 1935. Εκτός από την επέκταση και την δημιουργία των 2 αιθρίων, αντικαθίσταται με πλάκα η κεραμιδωτή στέγη, καθαιρούνται οι στοές και προστίθενται το προστώο και ένα δωμάτιοπάνω από την κεντρική αίθουσα του Μουσείου. Έτσι το κτίριο απέκτα μία νεοκλασική μορφή

1949,1953,1954,1963,1968 και 1969 πραγματοποιήθηκαν επισκευές που δεν έλυσαν τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί (υγρασία, έλλειψη αποθηκευτικών χώρων κτλ).

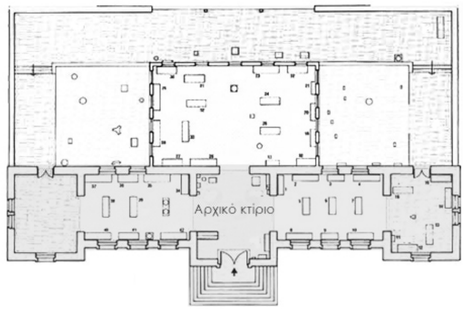
1972 –1976 γίνεται γενική κατασκευή και επέκταση του Μουσείου.Τότε αφαιρούνται αρκετά από τα νεοκλασι -κά στοιχεία της πρόσοψης στην οποία δίνεται μια ψευδοκυκλαδίτικη μορφή.

Εξαιτίας των συνεχών μετατροπών και των πολλών κατασκευαστικών κακοτεχνιών το κτίριο παρουσιάζει προβλήματα καθιστώντας απαραίτητη την καθολική επισκευή του.

« (...)Μακροπρόθεσμα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η οικοδόμηση ενός νέου κτιρίου που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες»

Επτάκυκλος - Αφιέρωμα:Αρχαιολογία,Μουσειολογία και άλλα λόγια, περίοδος Γ' - Τεύχος 2ο(10ο). Σεπτέμβιος 1998

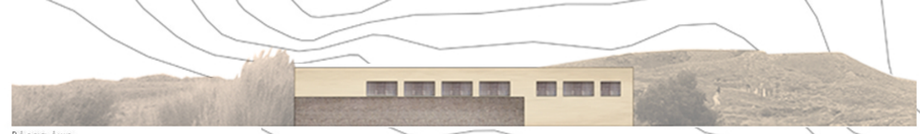

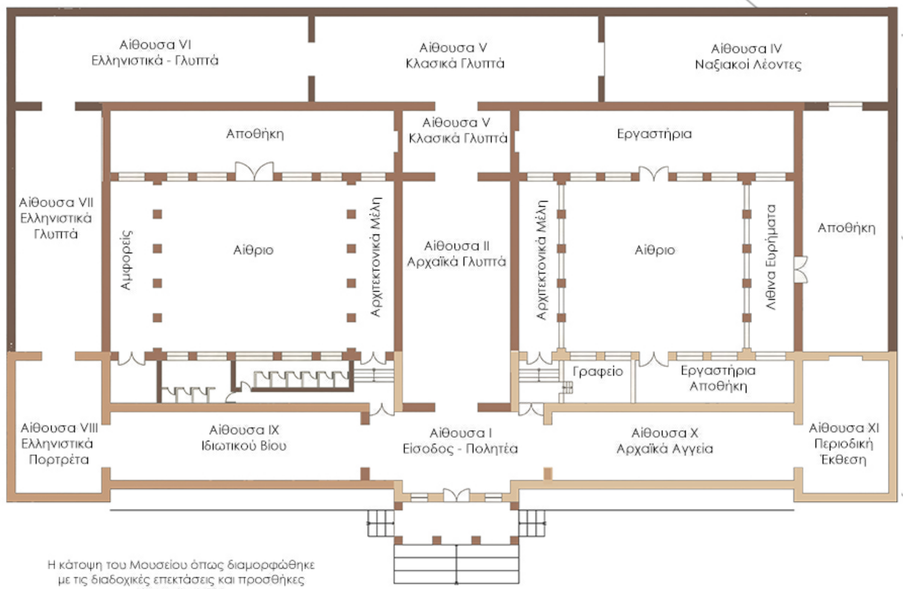

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκόνου κτίσθηκε το 1902, ειδικά για να στεγάσει τα ευρύματα που αποκάλυψε ο Δ.Σταυρόπουλος στη Ρήνεια. Το σχέδιο ήταν του αρχιτέκτονα Α.Λυκάνη. Το αρχικό νεοκλασικό κτίριο πήρε τη σημερινή "νησιώτικη"μορφή του το 1934, ενώ το 1972 προστεθηκε η μεγάλη ανατολική αίθουσα.

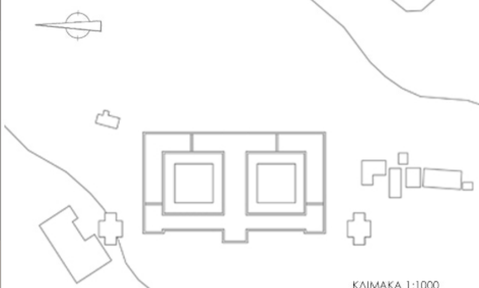
1904 - 1906
1909 - 1911
1931 - 1932
1972 - 1976

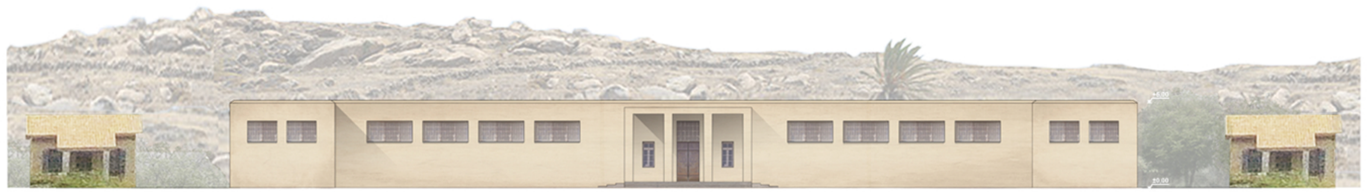
Βόρεια όψη

Η κάτοψη του Μουσείου όπως διαμορφώθηκε με τις διαδοχικές επεκτάσεις και προσθήκες
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000

Δυτική όψη / Κλίμακα 1:200

Νότια όψη / Κλίμακα 1:200

ΥΛΙΚΑ
ΞΥΛΟ
ΣΟΒΑΣ
ΠΕΤΡΑ

Ανατολική όψη / Κλίμακα 1:200

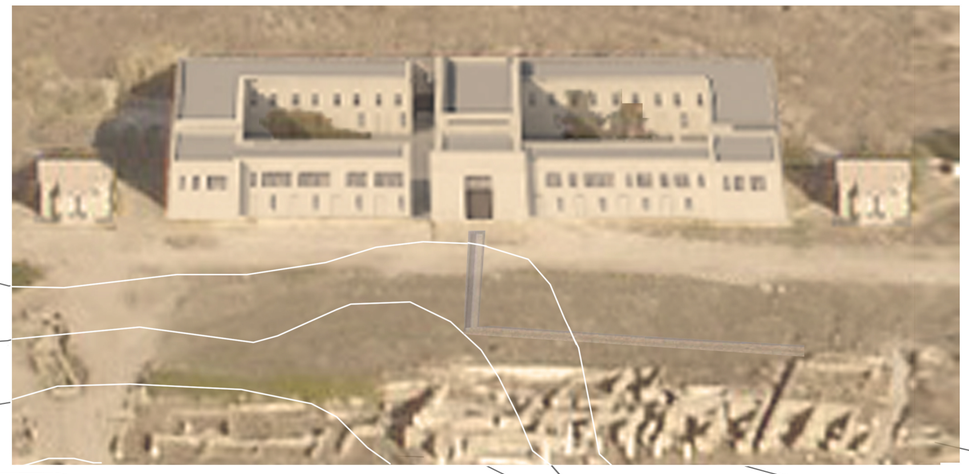

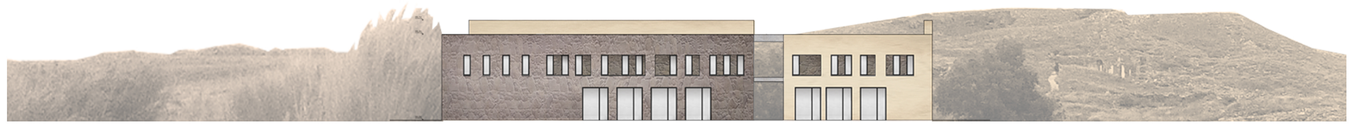

Κέντρο φιλοξενίας - Πρόταση

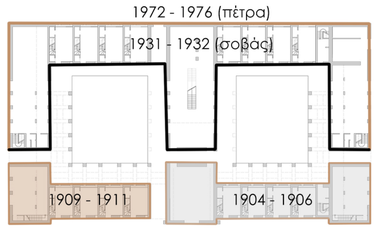
Η σημερινή μορφή του μουσείου της Δήλου είναι αποτέλεσμα πολλών διαδοχικών επεμβάσεων διαφορετικών χρονικών περιόδων. Η πρόταση εστιάζει στην ανάδειξη της ιστορίας του μουσείου, πραγματοποιώντας νέες επεμβάσεις που κάνουν αντιλυπτές παλαιότερες μορφές του. Ολά τα κτίρια τριγύρω του μουσείου αφαιρέ -θηκαν,πλην των δύο φυλάκιων που αποτελούν μέρος τής ιστορίας του και χτίστηκαν παράλληλα με αυτό.

Το κτίριο του παλαιού πλεόν μουσείου καταλαμβάνει μία νέα χρήση, αναγκαία για την λειτουργία του αρχαιο -λογικού χώρου,αυτή της στέγασης των αρχαιολόγων και φυλάκων της Δήλου. Παράλληλα, προωθείται μια νέα ναλλακτική μορφή τουρισμού, πολιτιστικός τουρισμός,με τηνφιλοξενία επισκεπτών στα πλαίσια εκπαιδευ -τικών προγραμμάτων και μη.

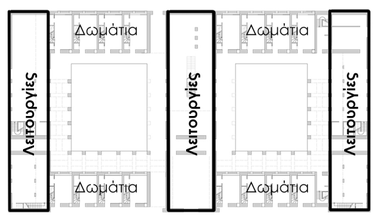

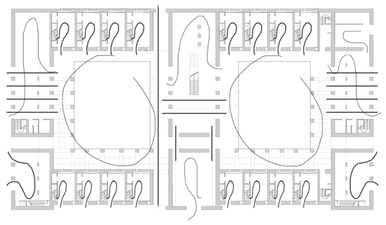
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

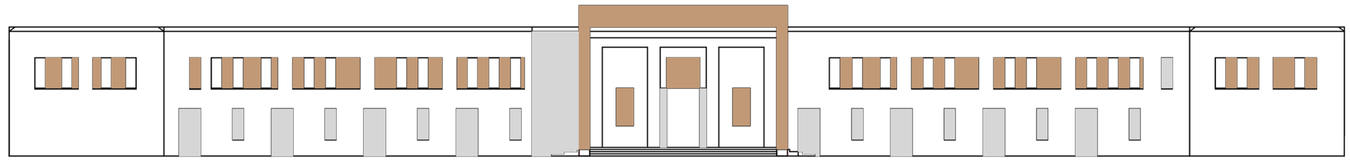
ΠΡΟΤΑΣΗ - ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ

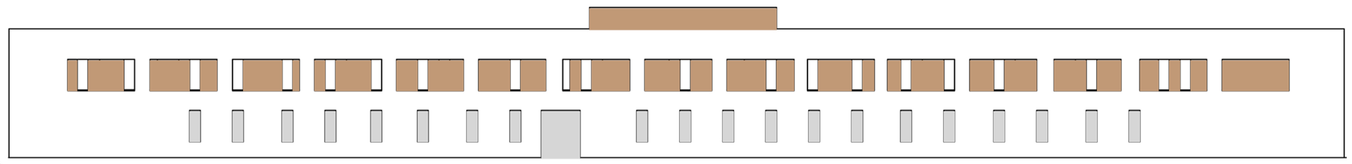
ΔΙΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ

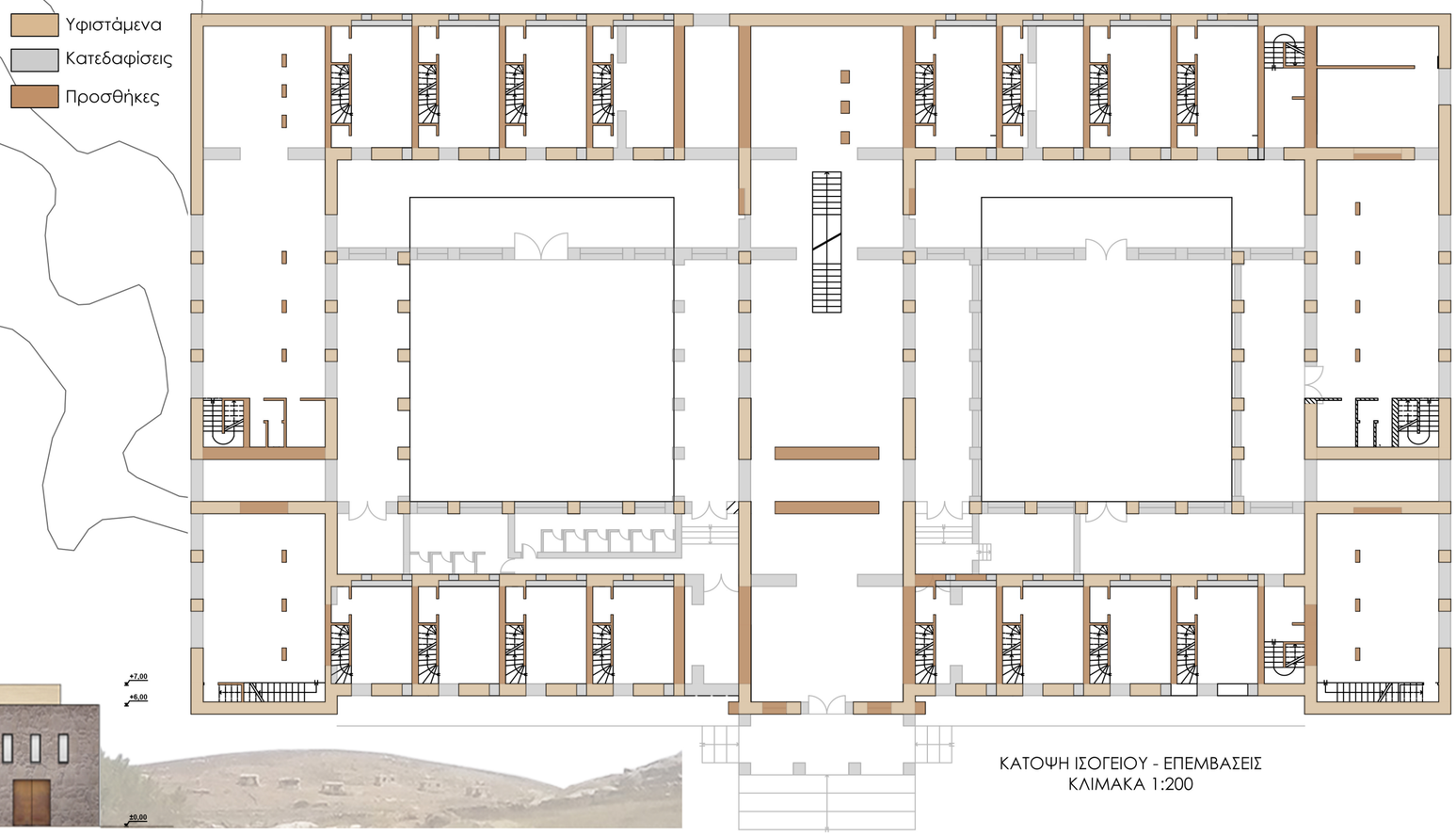
ΚΙΝΗΣΗ

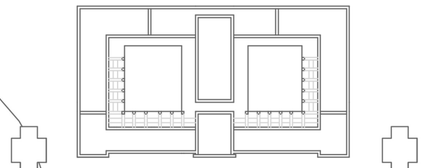

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ - ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

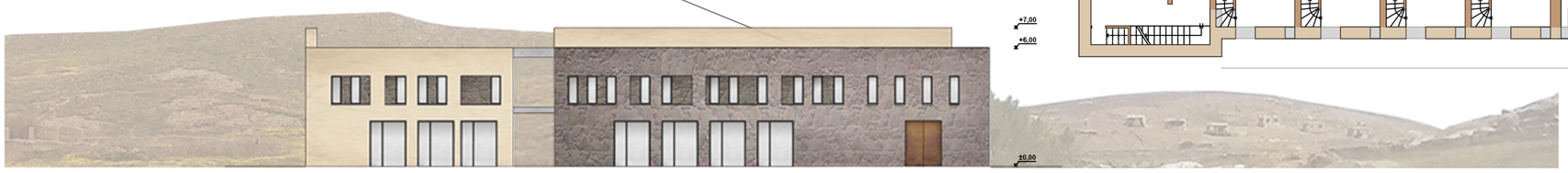
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ - ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

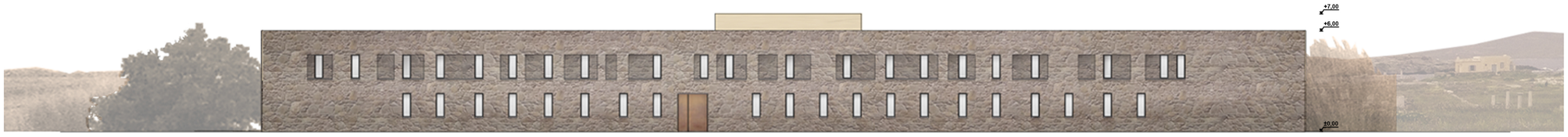

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000

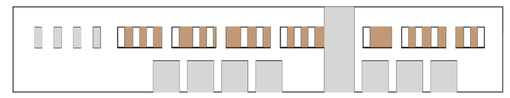
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ - ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

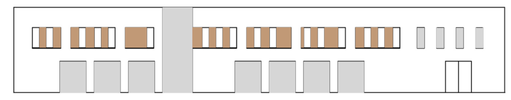

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΒΟΡΕΙΑ ΚΑΙΝΟΤΙΑ ΟΨΗ - ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

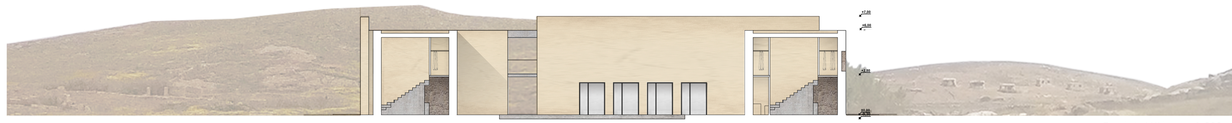
Κέντρο φιλοξενίας - Πρόταση

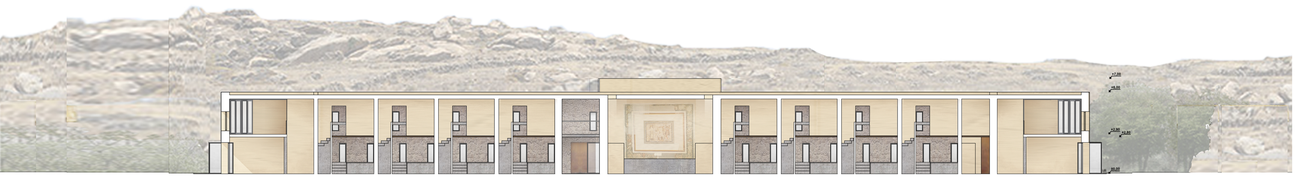
Τομή Γ / Κλίμακα 1:200

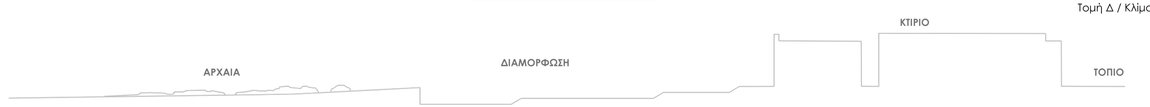
Τομή Β / Κλίμακα 1:200

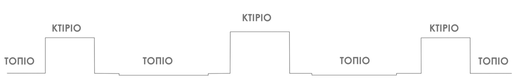

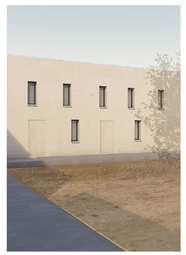
Τομή Δ / Κλίμακα 1:200

Τομή Α / Κλίμακα 1:200

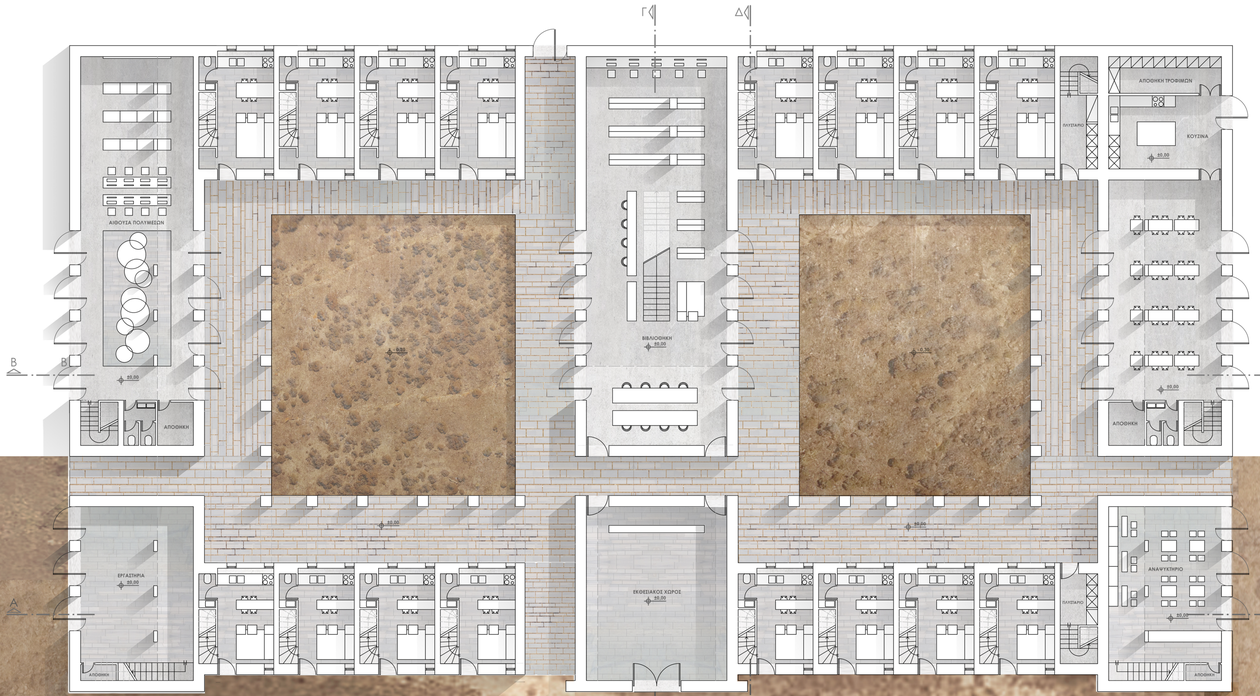

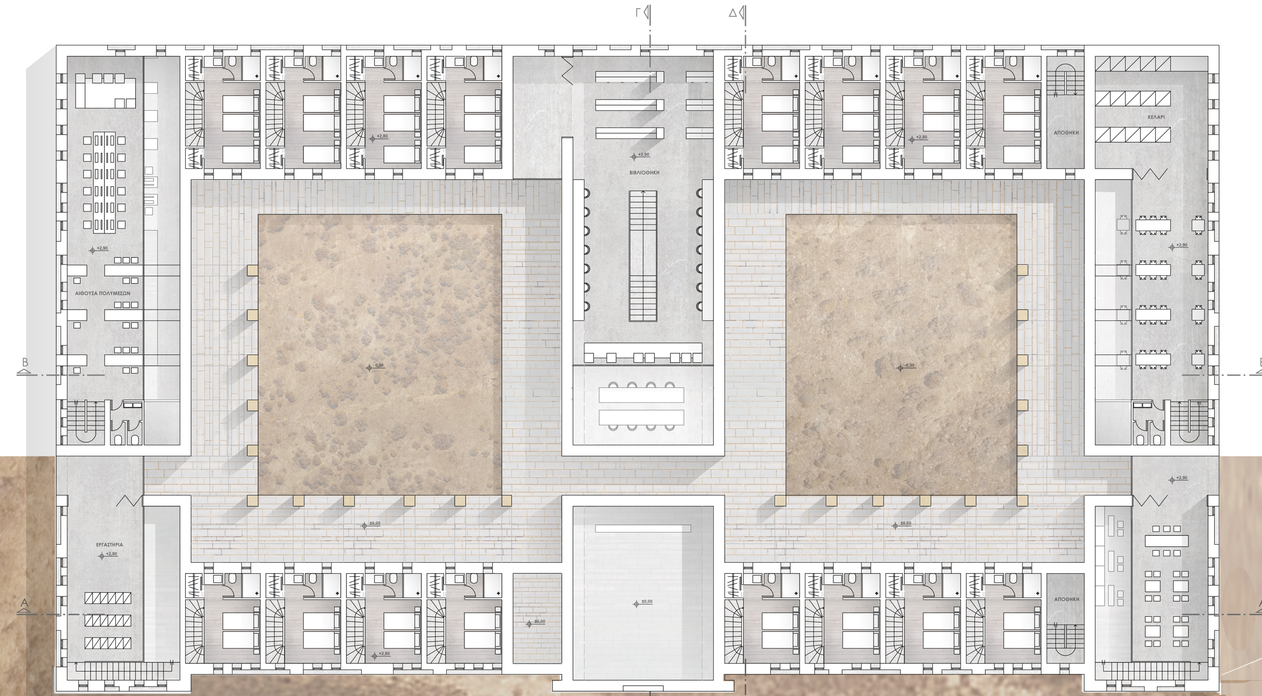

Δυτική όψη / Κλίμακα 1:200

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:150

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:150

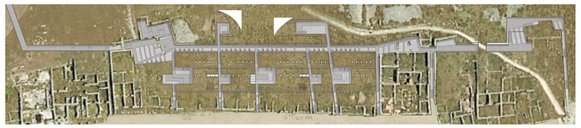
Εργαστήρια

Friendship Centre/Kashef Mahboob Chowdhury - URBANA

Hakka Indenture Museum / DnA

Κάτοψη Δώματος - Χειμώνας

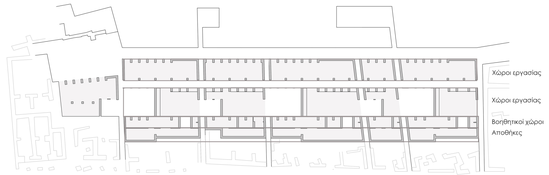
Τρισδιάστατη απεικόνιση

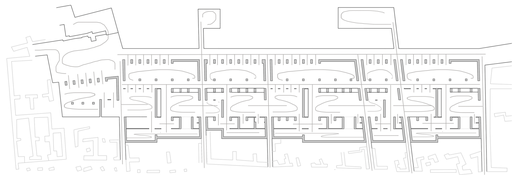
Πλακόστρωση

Καλοκαίρι - Χειμώνας

Διάταξη χώρων

Κίνηση

Τομή Α / Κλίμακα 1:150

Τομή Β / Κλίμακα 1:150

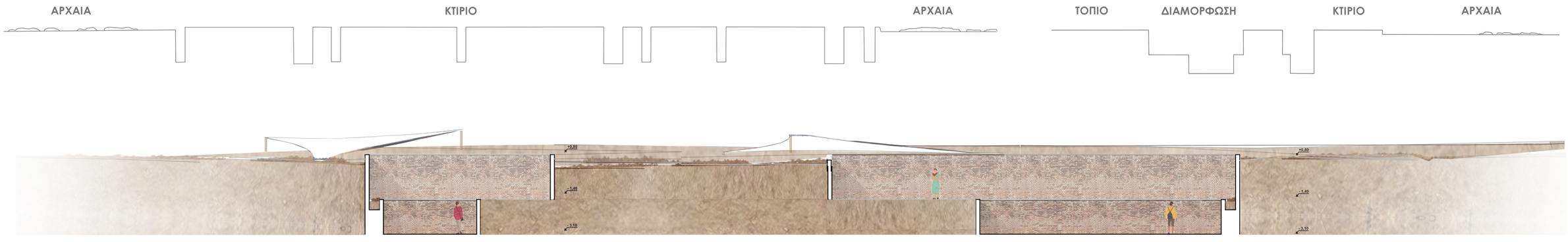

Τομή Γ / Κλίμακα 1:150

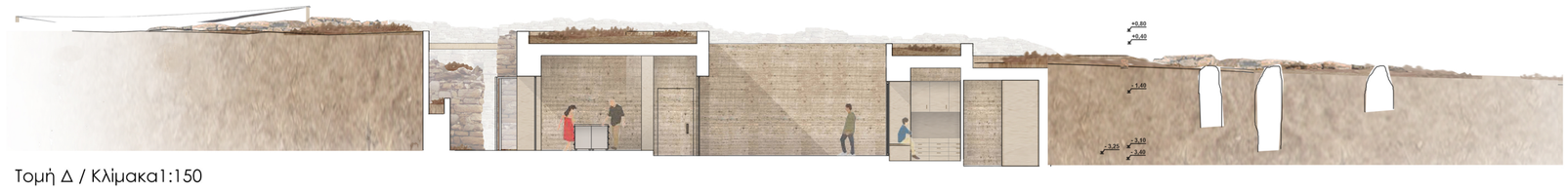

Όψη / Κλίμακα 1:200

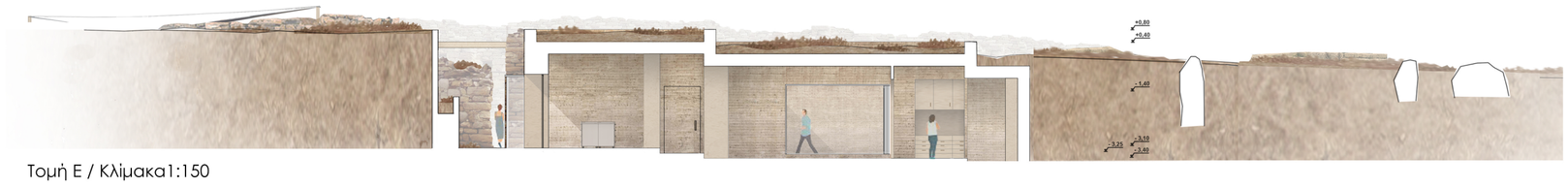

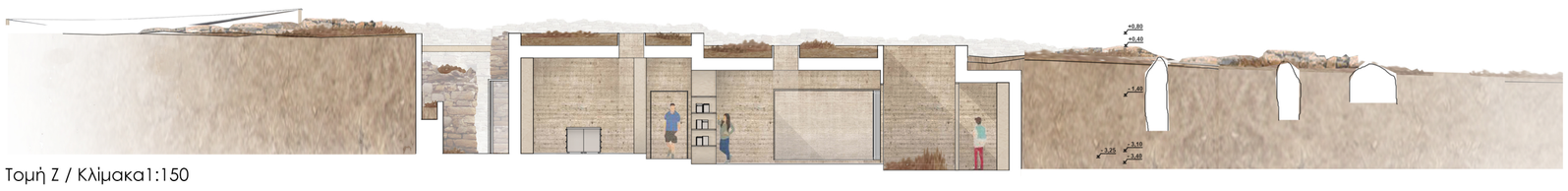
Τομή Θ / Κλίμακα1:150

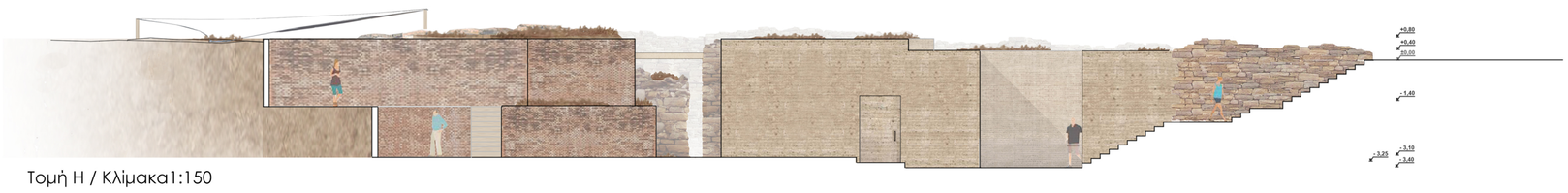
Τομή Δ / Κλίμακα1:150

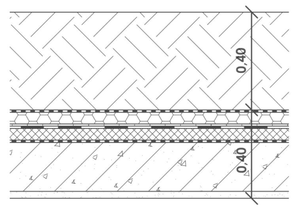
Τομή Ε / Κλίμακα1:150

Τομή Ζ / Κλίμακα1:150

Τομή Η / Κλίμακα1:150

Χώμα
Διαχωριστικό φίλτρο συγκράτησης χώματος
Αποστραγγιστική - Αποθηκευτική στρώση
Μεβράνη προστασίας από την διείσδυση των ριζών
Στεγανοποιητική στρώση
Θερμομονωτική στρώση
Φράγμα υδρατμών
Φέρουσα πλάκα πλισμένου σκυροδέματος
Οροφοκονιάμα

Λεπτομέρεια φυτεμένου δώματος / Κλίμακα 1:20

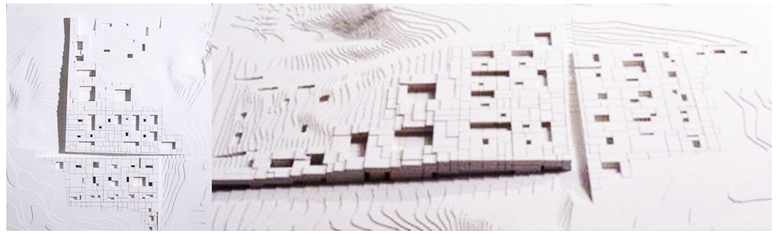

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ/ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

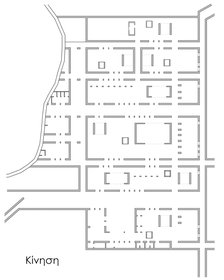
ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

Μουσείο

Aires Mateus - The Grand Museum of Egypt

Κίνηση

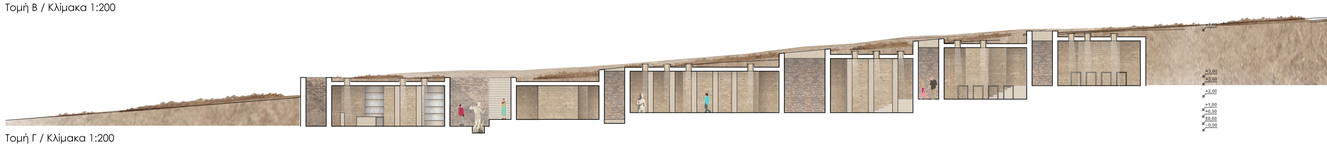

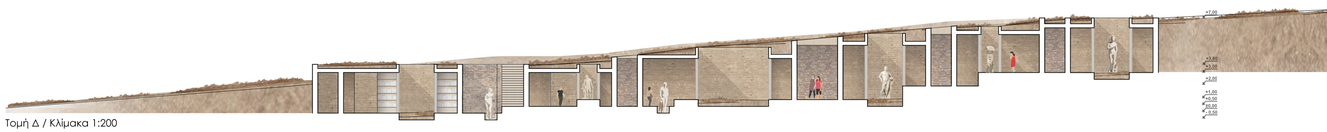
Τομή Α / Κλίμακα 1:200

Τομή Β / Κλίμακα 1:200

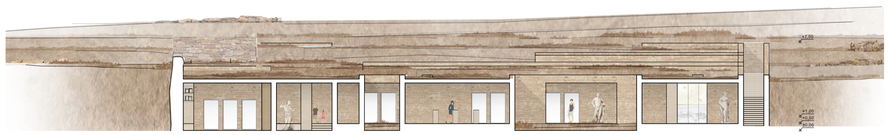
Τομή Γ / Κλίμακα 1:200

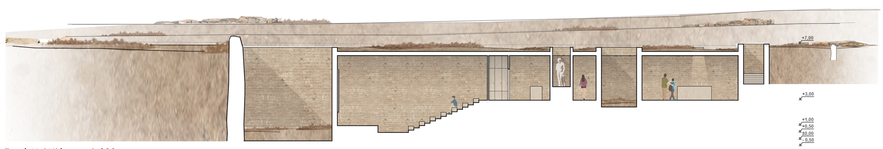
Τομή Δ / Κλίμακα 1:200

Τομή Ε / Κλίμακα 1:200

Τομή Ζ / Κλίμακα 1:200

Τομή Η / Κλίμακα 1:200

Κάτοψη Δώματος - Χειμώνας

